

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 502/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen suruvapaasta ja lapsensa menettäneiden vanhempien tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mirka Soinikosken /vihr. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 502/2021 vp:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy, jotta lapsensa menettäneet vanhemmat saisivat jatkossa paremmin tukea ja

mihin toimiin hallitus ryhtyy, jotta Suomeen saataisiin lapsensa menettäneille vanhemmille yhdenvertainen mahdollisuus suruvapaaseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lapsen kuolema, tapahtui se sitten ennen syntymää, synnytyksessä, vauvavaiheessa tai myöhemmin, on aina tragedia ja erittäin raskas ja kuormittava asia perheelle. Tilanteesta ja perheen tarpeista riippuen perhe voi tarvita erilaista apua ja tukea.

Suru itsessään ei ole sairaus, mutta lapsen kuolemasta voi aiheutua sellainen toimintakyvyn alenema, joka aiheuttaa työkyvyttömyyttä. Mahdollisia sairausdiagnooseja on muitakin kuin kysymyksessä mainittu masennus. Näissä tilanteissa on oikeus jäädä työstään sairauslomalle ja saada sairauspäivärahaa. Tarve sairauslomalle vaihtelee tapauskohtaisesti ja arvioidaan yksilöllisesti. Samoin vanhemman tarve saada hoitoa tai muita terveydenhuollon palveluita taikka muuta tukea tilanteessa, vaihtelee. Tärkeää kuitenkin olisi, että vanhempi kohdattaisiin sosiaali- tai terveyspalveluissa, jolloin avun ja tuen tarve voitaisiin arvioida.

Selvitysten mukaan lapsensa menettäneiden perheiden tuki sosiaali- ja terveyspalveluissa on ollut vaihtelevaa. Myös sosiaali- ja terveysministeriön asettama elämän loppuvaiheen hoitoa pohtinut asiantuntijatyöryhmä totesi 31.8.2021 luovuttamassaan loppuraportissa, että lapsensa menettäneiden perheiden tukemisen käytäntöjä tulisi yhdenmukaistaa ja lapsen saattohoidon tulisi nivoutua perheiden tukemiseen lapsen kuoltua. Raportin mukaan myös terveydenhuollon henkilöstön osuudesta lapsensa menettäneiden perheiden kohtaamisessa tulisi vahvistaa. Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus mahdollistaa jatkossa nykyistä paremmin olemassa olevien onnistuneiden käytäntöjen levittämisen koko maahan. Nykyisiä kun-

tia laajemmilla hyvinvointialueilla voidaan jakaa osaamista ja kehittää palveluja vastaamaan paremmin harvinaisiin ja vaikeisiin tilanteisiin, kuten lapsen kuoleman kohdanneen perheen tukemiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on rahoittanut vv. 2018–2021 surujärjestöjen hanketta Surevan kohtaaminen. Surevan kohtaaminen -toiminnalla autetaan ammattilaisia kohtaamaan läheisensä menettäneitä ja tiedotetaan sureville saatavilla olevasta tuesta.

Lapsensa menettäneille vanhemmille tarkoitettu oma vapaa (suruvapaa), jonka ajalta maksettaisiin toimeentuloa turvaavaa etuutta, vaatisi laaja-alaista valmistelu- ja selvitystyötä. Se edellyttäisi muutoksia ainakin työsopimuslain ja etuuslainsäädännön puolelle. Koska asiaan liittyy työelämän lainsäädännön sekä mahdollisesti sairausvakuutusmaksuilla rahoitettavan etuuden valmistelua, tulisi valmistelutyötä tehdä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, työsopimuslain ja varhaiskasvatustuksen muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 129/2021) ehdotetaan sairausvakuutuslakiin muutoksia, jotka parantavat vanhemman oikeutta saada vanhempainpäivärahaa lapsen synnytyessä kuolleena tai menehtyessä myöhemmin ennen kahden vuoden ikää. Vanhempainrahaa voitaisiin maksaa molemmille vanhemmille lapsen kuolinpäivän jälkeen enintään 24 arkipäivältä, tai enintään niin monelta päivältä kuin vanhempainrahapäiviä on vanhemmalla jäljellä. Vanhemmat voisivat saada vanhempainrahaa yhtä aikaa. Jos lapsi syntyy kuolleena, maksettaisiin raskaus- ja vanhempainrahaa biologiselle äidille yhdenjaksoisesti vähintään 105 arkipäivältä.

Helsingissä 6.10.2021

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen